T.C
DANIŞTAY
Altıncı Daire
Esas No:1995/7076
Karar No:1996/4029

ÖZETİ : Yürütmenin durdurulması kararı Anayasanın 138.maddesiyle, 2577 sayılı Yasanın 28.maddesine göre bir yargı kararı olduğuna göre, bu yolda karar verilmiş bir davada idarenin; esas kararın verilmesini bu karar temyiz edilmiş veya kararın düzeltilmesi yoluna başvurulmuş ise verilecek kararı beklemesi, bu yolla verilen yürütmenin durdurulması kararını sürüncemede bırakması, savsaklaması ve etkisiz kılması gibi seçeneğinin bulunmadığı hk.

Temyiz İsteminde Bulunan : ...
Vekili : Av. ...
Karşı Taraf : 1- ... Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. ...
2- ... Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : İzmir 1.İdare Mahkemesinin 27.6.1995 günlü, E:1992/758 K:1995/652 sayılı kararının usul ve yasaya aykırı olduğu öne sürülerek bozulması istenilmektedir.

1-... Belediye Başkanlığı'nın Savunmasının Özeti: Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbiri bulunmadığından usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmaktadır.

2-... Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın Savunmasının Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Ömer Köroğlu'nun Düşüncesi : Anayasanın 138.maddesinde yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda oldukları, 2577 sayılı Yasanın 28.maddesinin ilk fıkrasında ise Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin gecikmeksizin işlem tesis etmesinin veya eylemde bulunmasının zorunlu olduğu, yargı kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine maddi ve manevi taz-

Scanned by CamScanner

minat davası açılabileceği gibi, kararı kasten yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabileceği, ilgilinin yargı kararının uygulanması için idareye başvurabileceği, başvurunun reddedilmesi halinde tek yanlı irade beyanı içeren ve ilgili hakkında hukuki sonuç yaratan bir işlem tesis edilmiş olacağından bu işleme karşı iptal davası açılabileceği, uyuşmazlıkta da davacının İzmir 1.İdare Mahkemesince verilen 19.12.1991 günlü ve E:1991/824 sayılı yürütmenin durdurulması kararının uygulanması ve kendisine tapu verilmesi yolundaki başvurusunun yanıt verilmeyerek reddedilmesine ilişkin işlem iptal davasına konu olabilecek idari işlem niteliğinde olduğundan, belirtilen bütün bu hususlar ışığında uyuşmazlık konusu olay yeniden incelenerek karar verilmesi gerektiğinden temyize konu idare mahkemesi kararının bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Savcı Aynur Şahinok'un Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49.maddesinin 1.fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp idare mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle idare mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince tetkik hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, davacının İzmir 1.İdare Mahkemesinin 19.12.1991 günlü, E:1991/824 sayılı yürütmenin durdurulması kararı uyarınca kendisine tapu verilmesi yolunda yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmış; idare mahkemesince, 2577 sayılı Yasanın 28.maddesinin 3.fıkrasına göre, idare mahkemesince verilen yürütmenin durdurulması kararına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine maddi ve manevi tazminat davası açılabileceği, başvuru üzerine mahkeme kararına göre işlem tesis edilmemesi veya eylemde bulunulmamasının iptal davasına konu olabilecek idari bir işlem olmadığı, öte yandan, 7.4.1993 günlü, E:1991/824 K:1993/260 sayılı iptal kararının Danıştay Altıncı Dairesinin 1.3.1995 günlü, E:1994/4254 K:1995/888 sayılı kararıyla bozulduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Anayasanın 138.maddesinin son fıkrasında ".....yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiç bir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" kuralı yer almış, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun Kararların Sonuçları başlıklı 28.maddesinin 1.fıkrasında yer alan "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye teb-

Scanned by CamScanner

liğinden başlayarak otuz günü geçemez." hükmü ile Anayasanın 2.maddesinde yer alan "Hukuk Devleti" ilkesine ve 138.maddesine uygun bir düzenleme yapılmıştır.

Yasanın belirtilen maddesi hükmü ile kararların derhal uygulanması ilkesi konulmuş her durumda bu sürenin 30 günü aşamayacağı belirtilmiş, kararların uygulanması için idarenin gereksinim duyduğu sürenin nihayet otuz günle sınırlı bulunduğu öngörülmüştür.Yürütmenin durdurulması kararı da Anayasa'da ve İdari Yargılama Usulü Yasasında belirtilen nitelikte bir yargı kararı olduğuna göre, bu yolda karar verilmiş bir davada idarenin; esas kararın verilmesini, bu karar temyiz edilmiş veya kararın düzeltilmesi yoluna başvurulmuş ise verilecek kararı beklemesi, bu yolla, verilen yürütmenin durdurulması kararını sürüncemede bırakması, savsaklaması ve etkisiz kılması gibi seçeneği bulunmamaktadır.

Yine Yasanın belirtilen maddesinde yer alan "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir.

Mahkeme kararlarının otuz gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açılabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir..." yolundaki düzenlemeleri kararların uygulanmaması halinde davacının yalnızca tazminat davası açabileceği şeklinde yorumlamak Anayasa'nın belirtilen hükmü ile bağdaşmaz. Bir Hukuk devletinde aslolan idarenin yargı kararını kendiliğinden uygulamasıdır. Ancak davacı da kararın uygulanması için idareye başvurabilir. Bu başvurunun reddedilmesi halinde idare hukuku bakımından tek yanlı irade beyanı içeren ve ilgili hakkında hukuki sonuç yaratan bir işlem tesis edilmiş olacağından bu işleme karşı iptal davası açılabileceği kuşkusuzdur. Öte yandan, yargı kararlarının uygulanmamasının hem bir iptal nedeni hem de ağır hizmet kusuru oluşturduğu açıktır.

Uyuşmazlıkta da davacının İzmir 1.İdare Mahkemesince verilen 19.12.1991 günlü ve E:1991/824 sayılı yürütmenin durdurulması kararının uygulanması ve kendisine tapu verilmesi yolundaki başvurusunun yanıt verilmeyerek reddedilmesi işlemi iptal davasına konu olabilecek idari işlem niteliğindedir.

Belirtilen bütün bu hususlar ışığında uyuşmazlık konusu olay yeniden incelenerek bir karar verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle İzmir 1.İdare Mahkemesinin 27.6.1995 günlü, E:1992/758 K:1995/652 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine 9.10.1996 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Scanned by CamScanner